

LUXEMBOURG

Přehled argumentů

1. *Hlavní výhody*

Návrh, jehož hlavní směry byly načrtnuty, je skutečnou „reformou“, která není jen dočasnou nápravou některých více či méně významných problémů, ale poskytuje systémové a trvalé řešení nastalých potíží.

Tento návrh umožňuje zejména

- vyřizovat takový počet věcí, který odpovídá počtu zahájených věcí, a zastavit tak nárůst počtu projednávaných věcí;
- začít se snižováním počtu projednávaných věcí;
- zkrátit délku řízení před Tribunálem a snížit tak riziko, že bude Unie odsouzena pro porušení přiměřené délky řízení;
- zjednodušit strukturu soudů Evropské unie a podpořit soudržnost judikatury;
- zajistit větší flexibilitu při vyřizování věcí, s tím, že Tribunál může v zájmu řádného výkonu spravedlnosti přidělit větší či menší počet soudců k jednomu či několika senátům v závislosti na vývoji soudní agendy nebo pověřit některé senáty rozhodováním věcí v určitých oblastech;
- vyřešit stále se opakující problémy spojené se jmenováním dalších soudců Tribunálu a se jmenováním soudců SVS, ale rovněž problémy vznikající v případě, kdy na konci funkčního období nedojde ke jmenování, nebo v případě dočasné nepřítomnosti člena;
- vrátit Soudnímu dvoru pravomoc rozhodovat o kasačních opravných prostředcích v oblasti veřejné služby Unie, čímž se přezkumné řízení (které se v praxi ukázalo být dosti složité) stane nadbytečným, stejně jako funkce přechodného soudce u SVS.

2. *Neexistence alternativ*

SFEU sice upravuje několik možností, jak čelit nárůstu soudní agendy unijních soudů a mezi něž patří zřízení jednoho či více specializovaných soudů, avšak kvůli výše uvedeným okolnostem a s ohledem na určité charakteristické rysy, které jsou specializovaným soudům vlastní, nepovažuje Soudní dvůr zřizování takových soudů za životaschopnou alternativu.

To má několik důvodů:

- Specializovaný soud pro oblast duševního vlastnictví by nemohl sám o sobě představovat dostatečné řešení zjištěných problémů. Věci z oblasti duševního vlastnictví sice v početním vyjádření zabírají značnou část soudní agendy Tribunálu, avšak jejich přenesením na soud specializující se na tuto oblast by nebylo možné vyřešit daný problém trvale, neboť by se výsledná „úleva“ záhy vynulovala v důsledku trvalého růstu počtu věcí zahajovaných před Tribunálem obecně. Podle současných statistik by se též třetina věcí z oblasti duševního vlastnictví vracela Tribunálu formou kasačních opravných prostředků proti rozhodnutím specializovaného soudu.
- Zřízení specializovaného soudu pro oblast duševního vlastnictví by mohlo vést nanejvýš ke zredukování pracovní zátěže o oblast, v níž bude mít takový soud pravomoc rozhodovat spory, a nemělo by tedy žádný význam z hlediska snahy o zajištění výraznější úlevy, která by se projevila i v dalších oblastech, jako je zmrazování finančních prostředků nebo REACH, ledaže by se uvažovalo o souběžném zřízení dalších specializovaných soudů.
- Zřízení nových specializovaných soudů zvyšuje riziko narušení jednoty a soudržnosti unijního práva, protože by vždy existovaly dva soudy, jimž by bylo možné předložit podobné otázky, tj. v jednom případě formou předběžné otázky (Soudní dvůr) a ve druhém případě formou kasačního opravného prostředku (Tribunál), a to navíc k problémům spojeným s pravděpodobným nárůstem počtu přezkumných řízení.
- Menší soudy nejsou flexibilní. Dojde-li k výraznému nárůstu počtu věcí, hrozí, že soud nebude schopen se s ním vypořádat, a opačně dojde-li k drastickému poklesu počtu věcí v dané oblasti, hrozí, že soudci budou záhy bez práce.
- Menší soudy vykazují systémové slabiny související se způsobem jejich obsazování (obtíže spojené se jmenováním soudců) a se způsobem jejich fungování, neboť nepřítomnost jednoho či dvou soudců může zablokovat chod soudu. Zpočátku sice tyto slabiny a zejména jejich rozsah téměř nebyly předvídatelné, ale vzhledem k tomu, že se staly realitou a že nadále přetrvávají, nelze SVS doporučovat jako vzor pro zřízení dalších specializovaných soudů.

Právě naopak by se každá změna soustavy unijních soudů měla vyvarovat kroků, o nichž zkušenosti ukázaly – a nadále ukazují – že nedokážou vhodným způsobem přispět k pružnému a efektivnímu fungování unijních soudů. Na tomto závěru nic nemění skutečnost, že by zřízení jednoho, či dokonce několika dalších specializovaných soudů mohlo utlumit problémy se „zastoupením“. I když by pak byl počet soudcovských míst vyšší a členské státy by si případně mohly místa mezi sebe snadněji rozdělit, nic by to nezměnilo na tom, že proces jmenování členů specializovaných soudů není zcela v režii členských států. Bude-li při zřizování nového specializovaného soudu postupováno po vzoru SVS, budou se o takto vytvořená soudcovská místa ucházet zájemci ve vzájemné konkurenci. Výbor pověřený výběrem kandidátů pak kandidatury posoudí a sestaví seznam, který předloží Radě. Proto i kdyby celkový počet míst nabízených ve specializovaných soudech mohl dosáhnout počtu členských států, neexistuje žádná záruka, že výbor nebo výbory své návrhy přizpůsobí tak, že bude vždy přihlíženo k zájmu členských států, aby byly ve specializovaných soudech „zastoupeny“ všechny z nich. Navíc by bylo z právního hlediska velmi choulostivé ukládat těmto výborům povinnost, aby z vlastního podnětu automaticky vyloučily veškeré kandidatury státních příslušníků členských států, jejichž státní příslušnost je již „zastoupena“ ve složení jiného specializovaného soudu. Konečně by bylo neslučitelné se zásadou zákazu diskriminace zakotvenou v unijním primárním právu, kdyby nebylo státním příslušníkům některých členských států umožněno kandidovat na místo soudce specializovaného soudu jen z toho důvodu, že již určitá osoba téže státní příslušnosti vykonává funkci soudce v jiném specializovaném unijním soudu. V této souvislosti je nutno poznamenat, že i když má Rada v souladu s čl. 3 odst. 1 přílohy I statutu Soudního dvora dbát na vyvážené složení Soudu pro veřejnou službu, v žádném případě to neznamena, že kandidatura každé osoby, jejíž státní příslušnost je již v SVS „zastoupena“, musí být již na základě tohoto důvodu z výběrového řízení vyloučena.

3. *Zvláštní aspekty týkající se SVS*

Jmenování soudců SVS nebylo nikdy snadné. Od zřízení tohoto soudu panovaly rozdílné názory na to, zda by se výbor či výbory pověřené posuzováním kandidatur a navrhováním seznamu způsobilých kandidátů Radě měly vyhnout předkládání svých návrhů formou seznamu řazeného podle zásluh kandidátů, aby tím Radě poskytly větší volnost při rozhodování. Velmi rozdílné postoje vyvolala též otázka, zda se má uplatnit zásada střídání, a pokud ano, v jakém rozsahu.

Místo aby tyto obtíže postupem času vymizely, došlo v poslední době k jejich prohloubení, a to natolik, že se dnes Rada nachází v situaci, kdy nemůže jmenování provést, ačkoli to má uloženo primárním právem.

4. *Naléhavá potřeba dospět k řešení v zájmu snížení počtu nevyřízených věcí před Tribunálem*

Již v roce 2011 zdůraznil Soudní dvůr, že je naléhavě zapotřebí dospět k řešení v zájmu snížení počtu nevyřízených věcí před Tribunálem. Jak ukázala výše připomenutá čísla, situace se od té doby dále zhoršila, takže tato naléhavost je dnes výraznější než kdy jindy. Je tedy nezbytné přijmout řešení, které lze realizovat rychle a které může mít efekt v blízké budoucnosti.

V tomto ohledu je třeba připomenout, že realizace první etapy (2015) nevyžaduje žádnou změnu ve struktuře unijních soudů, a mohla by tedy proběhnout velmi brzy. Zřízení specializovaného soudu by naproti tomu vyžadovalo v souladu s článkem 257 SFEU legislativní iniciativu Soudního dvora nebo Komise. Vzhledem k tomu, že zřízení takového specializovaného soudu není předmětem současného návrhu Soudního dvora, bylo by ještě třeba takový návrh vypracovat, dát jej k posouzení příslušným orgánům a nechat jej schválit oběma orgány podílejícími se v rámci Unie na výkonu legislativní moci. Posouzením kandidatur na místa soudců tohoto soudu a předložením seznamu způsobilých kandidátů Radě by navíc musel být pověřen příslušný výbor. V rámci Rady by muselo být dosaženo konsensu o způsobu jmenování těchto soudců. Předtím, než by byl takový soud plně funkční, musel by také mít soudní kancelář a vlastní jednací řád. Lze si tedy jen stěží představit, že by všechny tyto kroky mohly být provedeny v takové lhůtě, která by Tribunálu umožnila skutečně v krátkodobém výhledu snížit počet věcí, které jsou před ním projednávány.

V konečném důsledku by bylo třeba rychle přijmout opatření nezbytná k realizaci první etapy na základě politického rozhodnutí o návrhu jako celku. Z pohledu legislativního postupu je tato první etapa vyčerpávajícím způsobem zahrnuta v legislativním návrhu Soudního dvora z roku 2011. Následně by měly být projednány podrobné podmínky následujících etap (2016, 2019) na základě legislativního návrhu Soudního dvora, jehož cílem by bylo vrátit Tribunálu prvostupňovou agendu týkající se veřejné služby Unie a provést změny ve statutu Soudního dvora nezbytné k začlenění SVS do Tribunálu. Konečné rozhodnutí o těchto bodech by bylo přijato v rámci posuzování uvedeného legislativního návrhu.

Náklady spjaté s tímto návrhem jsou detailně popsány v příloženém dokumentu. K tomu je třeba zdůraznit, že náklady na první etapu nedosáhnou nákladů, které jsou již v tomto ohledu předpokládány v rámci legislativního návrhu z roku 2011 a které byly legislativními orgány Unie v principu schváleny. Doplnění Tribunálu o 7 soudců začleněním SVS se projeví potřebou dodatečných prostředků ve výši 2,4 milionu eur, vztaženo k běžnému roku. Náklady na třetí etapu odpovídají – pokud jde o částku na jedno soudcovské místo (včetně nákladů na kabinet a infrastrukturu) – nákladům na první etapu, tj. v běžném roce přibližně jeden milion eur na jedno soudcovské místo (včetně nákladů na kabinet a infrastrukturu).

V konečném důsledku by nevyhnutelné, ale stále mírné náklady na zdvojnásobení počtu soudců Tribunálu, měly být posuzovány v souvislosti s výhodami, jaké reforma přináší procesním subjektům. Vzhledem k tomu, že výrazné průtahy při vyřizování přímých žalob podávaných Tribunálu mají vážné důsledky pro jednotlivce a podniky, je tedy reforma nezbytná v první řadě v zájmu procesních subjektů.